

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 29 Eylül 2025

Sayı: 14081

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

34584

Aşağıdaki sorularımın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Işıkhân tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. Sezgin Tanrıkulu
Diyarbakır Milletvekili

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Işıkhân'ın katıldığı bir programda dile getirdiği; “Çok şükür emeklilerin maaşını zor koşulda olsak da ödüyoruz” şeklindeki açıklama toplumda ciddi tepki ve kaygı yaratmıştır. Bu açıklama, emeklinin geçim sıkıntısına dair kaygıları artırırken, aynı dönemde bankaların kredi/faiz gelirlerinin hızla arttığına ilişkin haberler de kamuoyunda geniş yer bulmuştur. Basında yer alan bir değerlendirmeye göre bankaların halkın borcu üzerinden elde ettiği faiz geliri geçen yılın aynı dönemine göre %43,8 artış göstermiştir. Bu çerçevede vatandaşların refahını korumaya yönelik sosyal politika hedefleri, emekli aylıklarının sürdürülebilirliği, olası tasarruf veya kesinti planları ve sosyal güvenlik sisteminin mali yapısına dair şu soruların cevaplandırılmasını talep ediyorum.

Bu bağlamda,

1. Bakanlığınızın anılan programdaki “zor koşulda olsak da emeklinin maaşını ödüyoruz” ifadesi resmi bir politika açıklaması mıdır? Bu açıklamanın açıklama veya düzeltme ihtiyacı doğurduğunu düşünüyor musunuz? (Lütfen varsa düzeltme metnini paylaşınız).
2. Bakanlığınıza bağlı kurumlar tarafından tutulan en güncel verilerle; toplam emekli sayısı, ortalama emekli aylığı, medyan emekli aylığı ve aylık/gelire göre emekli dağılımına ilişkin tabloyu (tutar aralıklarıyla) lütfen veriniz.
3. 2023–2025 dönemleri için SGK'nın (ve ilgili emeklilik fonlarının) gelir-gider tablolarını; prim gelirleri, devlet katkıları, cari transferler ve ödenen emekli aylıkları başlıkları altında yıllık olarak ayrı ayrı ve toplam tutarlar halinde belirtiniz.
4. Emekli aylıklarının alım gücündeki değişimi ölçmek üzere Bakanlıkça kullanılan hesaplama metodolojisi nedir? (Kullanılan fiyat endeksi, güncelleme katsayıları, otomatik düzeltme mekanizmaları vb. belirtiniz). Son üç yılda (yıllık bazda) emekli aylıklarının reel değişimi nedir?
5. Bakanlığınız, sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliğini sağlamak adına hangi aktüeryal varsayımları kullanmaktadır? (Beklenen hayat süresi, işsizlik/istihdam projeksiyonları, prim oranı varsayımları). Varsa güncel aktüeryal raporu paylaşınız.

6. Basında yer alan ve bankacılık sektörünün tüketici kredi/faiz gelirlerinde keskin artışlara işaret eden değerlendirmeler (ör. %43,8 artış iddiası) bağlamında: Bu artışın emekli ve dar gelirli vatandaşlar üzerindeki etkisine dair Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir? Bakanlık, mali yükü hafifletmek için Hazine/Maliye veya BDDK ile hangi tedbirleri görmektedir?
7. Bakanlığınızın, sosyal yardımlar (emekli ikramiyesi, sosyal destek ödemeleri, yardım programları) ve emekli aylıkları arasında bir önceliklendirme ya da tasarruf planı var mıdır? Varsa hangi kalemlerde ve ne büyüklükte tasarruf/yeniden dağıtım planlanmaktadır?
8. 2024 ile 2025 yıllarında emekli olanlar arasındaki hesaplama farklılıklarına ilişkin basında yer alan “2025’te emekli olacakların maaşlarının yüzde ~30 daha az olacağı” iddiasına dair Bakanlığınızın resmi açıklaması nedir? Bu farkın nedeni teknik olarak nasıl açıklanır; Bakanlık tarafından telafi/iyileştirme planı var mıdır?
9. Emekli aylıklarının yeterliliğini değerlendirmek için Bakanlığın kullandığı yoksulluk/eşik göstergeleri nelerdir? Buna göre kaç emeklinin “asgari geçim” sınırının altında olduğu tespit edilmiştir (güncel veri)?
10. Emekli maaşlarının sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla günlük uygulamaya geçirilmesi düşünülmüş veya planlanmış bir kısaltılmış uygulama (ör. primde artış, ödeme süresinde değişiklik, fonların birleştirilmesi) var mıdır? Böyle bir plan varsa detayları nelerdir?
11. Emeklilik sistemi reformları veya ilave vergilendirme/harç adımları planlanıyor mu? Planlanıyorsa bunların vatandaş üzerindeki doğrudan etkileri nasıl hesaplanmıştır?
12. Bakanlık, emekli ailesi fertlerine yönelik (eş/çocuk yardım/ölüm yardımı vb.) uygulama ve ödemelerde herhangi bir değişiklik öneriyor mu? Ölüm sonrası ödenen haklara ilişkin 2023–2025 dönemi kesinleşmiş tutar ve adetsel verileri paylaşınız.
13. Bakanlığınızın, düşük gelirli emeklilerin elektrik, doğal gaz, sağlık ve ilaç giderlerine yönelik özel destek programları/hibe/indirim mekanizmaları var mıdır? Varsa kapsam, kriterler ve bütçe büyüklüğünü belirtiniz.
14. Çalışma hayatındaki kayıt dışılık/vergi-dışı istihdam nedeniyle SGK primlerinin azalması emekli maaşlarının finansmanını nasıl etkilemektedir? Kayıt dışılığın azalması için hangi hedefler konulmuş ve bunların tahmini gelir etkisi nedir?
15. Bakanlık tarafından ivedilikle hayata geçirilmesi planlanan veya yakın zamanda yürürlüğe girecek, emekli ve dar gelirli vatandaşların gelirini doğrudan etkileyen yeni politika, yönetmelik veya düzenleme var mıdır? Varsa metinlerini ve yürürlüğe giriş tarihlerini paylaşınız.

16. Bakanlığınızın gelir desteği, sosyal yardım ve istihdam programlarının (ör. İŞKUR programları, sosyal yardımlar) emekli ve yaşlı nüfusa yönelik etkisini ölçen güncel bir değerlendirme çalışması var mı? Varsa raporu sununuz.

17. Bakanlık, halkın bankalara olan borç yükünün artmasının (tüketici kredileri, kredi kartı borçları vb.) sosyal güvenlik üzerindeki etkisini izlemek için hangi göstergeleri takip etmektedir? Bu kapsamda yapılmış bir analiz veya risk değerlendirmesi var ise paylaşınız.

18. Bakanlığınızın, emekli aylıklarının reel değerini korumaya dönük kısa ve orta vadeli somut eylem planı nedir? (tarih, bütçe, sorumlu birimler, beklenen etki).